

פתח דבר

בעומדנו בימים הסמוכים לחג הפסח – הננו מוציאים לאור במהדורה ב' קובץ הכולל:
 א. לקט שיחות ואמרות קודש מכ"ק אדמו"ר ע"ד גדול מעלת ה'תהללכה' והשתתפות
 בה, שנערך על ידי הרב מוכאל אהרן ש"י זעליגאן, שדיוו רב לו בעריכת מפתחות על ספרי
 רבותינו נשיאנו.

לתועלת אנ"ש שאינם בקיאים בלה"ק, תכאנו בחוברת זו תרגום של כל השיחות בשפת
 המדינה, ובוודאי יוסיף הדבר בחיות בקיום תוכן השיחות במעשה בפועל. התרגום נעשה על
 ידי ר' שלום דובער ש"י וויינבערג.

ב. מפות, הוראות הליכה, וזמני הציאה לאוירים השונים וזמני החזרה.
 וזאת למודעי שממטמי ביטחון ולמען הסדר וכו' נמוץ ביותר שבאו"א יצמד למסלולים
 וזמנים אלו שתואמו עם המשמרה.

המעשה הוא העיקר, ובראי יראה כאו"א זכות וחובה להשתתף בעצמו, בענין שב"ק
 אדמו"ר אמר שזהו "ענין שלי", ובפעם אחרת התבטא: "אני מקנא באלו שהלכו" – ואין
 מורין אלא למורין.

ומוכחים אנו, שכרבי כ"ק אדמו"ר ש'תהללכה למקום רחוק לשמח יהודים בשמחת
 מועדים לשמחה" קשורה עם "זעמדו רגליו ביום שהוא ברך הותים", הנה ע"י חיזוק ענין
 ה'תהללכה" נוכח לראות תוכף ומיד את הגאולה האמתית והשלמה "נאו" ממש.

מטה הקהלת קהילות

שע"י צעירי אגודת חב"ד המרכזית

חג הפסח ה'תשע"ד

שם. אחר תפלת ערבית מתאספים יחד לקידוש גדול ואח"כ הולכים חזרה לביה"ג של כ"ק אדמו"ר.

נהוג ה' אצל משתתפי התהלוכה בחג הפסח וחג השבועות, שבחזירותם לקראן הייטס, נהגו להיכנס לוג עזן התחנן ולשיר בשירה ושמחה. המוכר הראשי הרה"ח ר' חזקוני (ו"ל) ה' נכנס אז לחדרו הק' של הרבי ע"מ למסור לו שהתהלוכה חזרה בשלום. הרבי ה' מוסר אז - ע"י הרב חזקוני - ברכה קצרה בעד אלו שהשתתפו בתהלוכה זו. פעם התבטא הרבי: "כיון ששרים זה עתה - היגון של האפ קאזאק - זאל מען אויין האפקען לגאולה האמיתית והשלימה." בהזדמנות אחרת (שבועות תשכ"ט) בירך הרבי שיהי' "תמוך אשרי במעלותיך", היינו שיהי' תענוג בפעמי ההליכה. (ואגב בעת ההתוועות נבעלת החג דאז, ביאר הרבי ענין זה בעבודת השם, מבוסס על תורת הבעש"ט).

בהזדמנות אחרת שהתהלוכה נתעכבה מלחזור בעתו, הביט כ"ק אדמו"ר על השעון בתמי': כמה זמן להגיע מבורו פארק לכאן? מדוע לא הגיעו עדיין?!

כשחזרו מעריכת הקפות בבתי כנסיות בליל שמחת תורה, ה' אז הרבי באמצע ההתוועות שהתקיימה בתור הכנה להקפות. הרבי העריך מאד את התהלוכה בערב זו לבתי כנסיות בשכונות שונות, כיון שזה ביטא במיוחד את המסירת נפש של משתתפי התהלוכה. הרבי הסביר הטעם בזה, כיון שבהליכה לבתי כנסיות בשכונות שונות באותו הערב שמתקיימות ההתוועות, נחסר להם ההזדמנות להיות נוכח בהתוועות זו.

בנוסף על הברכה שהעניק הרבי בעד משתתפי התהלוכה בקבלת הידיעה על חזירתם בשלום, הקדיש הרבי שיחה שלימה הן בעת ההתוועות דיום אחרון של פסח והן בעת ההתוועות בב' דהג השבועות בעד משתתפי התהלוכה. וכן ה' בכמה הזדמנויות בהתוועות דיום שמחת תורה. בעת השיחה, ה' הרבי מעריך את התהלוכה כהרבה מעלות טובות. לסיום השיחה ה' הרבי מורה שמשתתפי התהלוכה יאמרו לחיים ומתוך ניגון שמחה.

במשך תקופות השנים, הוסיף הרבי להראות עוד חביבות יתירה (כביטוי חז"ל "לא זו מתבבה עד...") להתהלוכה בזה, שמיד בגמר תפלת המנוחה, ה' הרבי מלווה את ההולכים בהתהלוכה עד שהאחרון נעלם מהאופק. הרבי עמד וסקר כל אחד שעבר לפניו ובידיו הק' הגביר השירה ושמחה. בחזירתו להיכל קידשו ה' מצדיע בידו הק' לאות של תודה לראש המשטרה.

ברבות השנים, הוסיף הרבי להשתתף באופן אישי עד יותר בזה, ביצאו גם לקבל פני החוזרים מהתהלוכה. הרבי ה' יוצא מחדרו הק' (בביה"ג או בספריי' שלו) ובידיו הק'

התהלוכה

יצירת התהלוכה / כמה מעלות מובות הכרוכות בה / ביאור השייכות שבין התהלוכה לחג הפסח; חג השבועות; ושמחת תורה / השתתפות הרבי בזה בכמה אופנים / בניוויב ריגלים ואי ריגלים מפני קידשו של הרבי אודות התהלוכה והפשיטה בה, מלוקט מתוך שיחות קודש של כ"ק אדמו"ר במשך עשירייה, בשנים • מאת הרב מיכאל אהרן זעליגנאו

ראשית דבר

סקירה כללית על התייחסות ה'תהלוכה'

בשנת תשט"ז נסדר שבמועדי חג הפסח וחג השבועות בארצות הברית, תתקיים "תהלוכה" של מאות חסידים לאזורים שונים בעיר ניו-יארק. המטרה בזה הוא לנאום דברי חסידות, מכ"ק אדמו"ר שליט"א, על ענין המועד והרגל.

כבר בשנים הראשנים לנשיאותו של כ"ק אדמו"ר מוצאים אנו זירו מיוחד מכ"ק אדמו"ר ע"ד חזרת חסידות ע"י התלמידים שנוסעים הביתה על חג הפסח. כ"ק אדמו"ר ביקש גם רשימה של שמות של אלו החוזרים חסידות. כך הלכו התמימים לכמה בתי כנסיות ע"מ לחזור חסידות באזורים שונים.

בשנת תשט"ו נתייסדה ונתארגנה הצדעה של "תהלוכה" הראשונה של אברכים והבחורים. בהתארגנות תהלוכה, הולך קהל רב של אברכים ותלמידי התמימים יחד, בשירה וניגונים עד שמגיעים לשכונות היהודיות בעיר. כשמוגיעים לשם עורכים ריקוד עם היהודים דשכונה ההיא, ומשם נפרדים כולם, כל אחד לביה"ג המיועד בשבילו לנאום

המזמרת בחינת אנכי, אינה מצד העבודה דראש וגוף (עבודת המוח ועבודת הלב) כ"א מצד עבודת הרגלים דוקא, שבוה דוקא ממשיכים את העצמות?

ב כדרך אמה כבואך וכרך אתה כצאתך
איתא במדרש פורת רגלך לעני ולמצות עליו הכתוב אומר 'ברוך אתה בבואך ברוך אתה בצאתך'.

הדיקים בזה: א) "לעני" היינו צדקה, וא"כ מדוע אומר "לעני ולמצות" האם צדקה הוא שונה מכל שאר המצוות? ב) על רגלים מתאים הביטוי הליכה או ריצה. ולמה אומר "פורת"? ג) מכיון ש"בצאתך" הכוונה גם על לאחר מאה ועשרים שנה, היאן יתכן ענין החשבון או הרי 'אין חשבון בשאול'?

הביאור בזה: אבר הרגל הוא אבר היותר התחונן שבגוף האדם, וכמו שכל אבר כלול מרמ"ח אברים, כן גם רגל עצמו יש ענין הרגל שבו, הוא העקב. ועל עקב מתאים הביטוי "פורת", היינו בלי גבול. והטעם בזה הוא כיון שכח המסירת נפש מתבטא בעקב דוקא, כיון שזוהו מעד קבלת עול ולא מצד שכל או רגש. וכמבואר בענין דרא דעקבתא דמשיחא, שבהם מאין כח המסירת נפש יותר מדורות הקודמים.

וכן משתקף גם במצוות שמתבטאים בפעולות איברי האדם. המצוות שתלויות ברגל הן הענין דקבלת עול.
ראים במותח שבהשגה (באבר המוח) ואהבה ויראה (כלב) ישנם הגלות מסויימות. כן ישנם הגלות ברגל, אם זה תלוי בהשגה שלו. אבל כשהוא מצד קבלת עול הוא אינו בלי גבול. והיינו "פורת" רגלך.

וכשהאדם טוען שהוא בר דעת, וא"כ היאך יתכן שתובעים ממנו שיניח שעלו על הצד, עונים לו: פורת רגלך "לעני". היינו כשיתבונן במעמדו ומצבו, יראה שזוהו עני בדעת ובמילא אין לו מה להתחשב עם שכלו. ואוי מתקיים בו "ברוך אתה בבואך" האתערותא דלעילא הנותנת כח על העבודה הלו: "ברוך אתה בצאתך" - אתשתחא דלעילא שבאה כתוצאה מעבודה שלו, והיא שלא בערך, כיון שגם עבודתו-הוא עמונת פורת, כלי גבול.

הגביר השירה של ה"מארש" (נפוליו'ס מארש). הרבי עמד משך זמן תוך שהוא סוקר כל המשתתפים ואח"כ חוזר לחזרו הק'.

בשנת תנש"א, הנה בשביעי של פסח וכן בא' חג השבועות, הנה בצאתו מחזרו הק' לקבל פני החזרים בתהלוכה, הנה באמצע שירת הניגון, רמז להנאספים שרוצה לומר שיחה והתחיל לומר שיחה שבה הדגיש חשיבות היום.

•••

התהלוכה והתעמולה בזה וכן המסתעף מזה, ראה הרבי וגם כ"אר בכמה מעלות הטובות הכרוכים בזה. במשך השנים גילה הרבי היאן שזה תרומה לחרבה שלבים בעניני תורה ומצוות ובמיוחד בהפצת המעיינות חוצה.

בשורות הבאות מצוטט מדברי קודש של הרבי, שמשמשים כזקוקי אור על אוצר של ערכים איכותיים הכרוכים בהשתתפות בהתהלוכה.

הליכה ברגליים

המעלה בהשתתפות בתהלוכה ברגליים דווקא

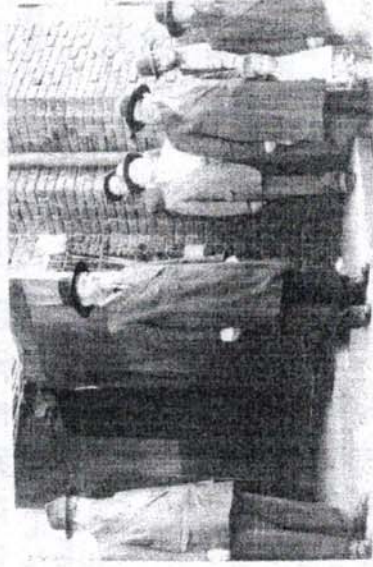
בכמה מהשיחות עמד הרבי על העובדה שהתהלוכה הוא עבודה של הליכה ברגל. והרבי ביאר ענין זה גם בעבודה רוחנית שהוא ענין של אמונה. ובכמה הודמנויות הסביר גם השיחות הלו עם המועד ורגל שבו נדבר עדי"ז, אם בשמחת תורה, חג הפסח או בחג השבועות. בהודמנויות שונות הסביר הרבי שבהשתתפות בהתהלוכה משתקף גם שמחה של מצוה בכלל, ושמחת יו"ט בכלל. כמובט רחב יותר, הסביר הרבי היאן שהתהלוכה הוא שלב עיקרי לגאולה האמיתית והשלמה.

✕ "רגלי העם" - ביטול וקבלת עול

מבואר בחיידות על הפסוק שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבן, אשר "שש" מאות אלף רגלי העם" המשיכו את בחינת "אנכי" אנכי מי שאנכי, בקרבן של משה.

וזה מתאים לדברי המדרש אשר אם היו ששים רבוא חסר אחד לא ניתנה תורה ח"ו, ונמצא אשר שש מאות אלף רגלי העם גרמו נתינת התורה המתחלת ב"אנכי".

ולכאורה איך מונה את כל ישראל בשם "רגלי" הרי ישראל הם קומה שלימה? והענין דיש כמה דרגות תלויות בישראל וכל א' כלול מכולם. וזהו שש מאות אלף רגלי העם, כי בכל א' מהששים רבוא, ישנם כל הבחינות עד בחי' רגל שישנה גם בראשיכם שבטיכם.

יגיעת נפש ויגיעת כשר

כשבאים לאדם שלומד נגלה וחסידות ואומרים לו: שמע! כ"ק מו"ח אדמו"ר ציוה שילכו לשמח יהודים, יענה: הריני צריך לעשות חשבון על הזמן כמה זמן לוקח לשם ולהשאר שם ולחזור, ומינין שלוקח ריבוי זמן הרי אינו יכול להתבטל זמן כה רב וימנה שליח במקומו, והוא ישב וילמוד. הנה אומרים לו שאי"ז הכוונה כלל כי אם שהוא בעצמו צריך ללכת לשמח יהודים¹.

אחדות ישראל

ההליכה לשמח יהודים מגלה את אחדות ישראל

בכמה מהשיחות, ביאר הרבי שבעת ההליכה בתהלוכה, ולמקום רחוק דוקא, מגלים את אחדותם של ישראל, על ידי זה שהולכים להביא את שמחת החג גם ליהודים הנמצאים בקצה אחר של העיר, וחוזרים בפניהם מתורנו של נשיא הדור.

כל ישראל חברים הם

יש ענין מיוחד בהליכה בתהלוכה, אף למקום רחוק גשמי ומקום רחוק במוכן הרוחני לשמח יהודים הנמצאים שם ולהביא משמחתם לכאן. ויש בזה חביבות מיוחדת כיון, שכידוע, הנה ביום טוב, כל ישראל חברים הם².

שמחת תנוף ושמחת הנשמה

מבואר בגמ' ע"ד הני תרי בחיי ע"י ששימחו ליהודים וכו' לעוה"ב. עצם העונדא לשמח יהודים, אף שאינה קשורה עם מצוה, הוא דבר נעלה. שהרי השמח: קשורה עם ענין הגוף שע"ז נאמר ובנו בחרת מכל עם ולשון. וגדולה מצוה אהבת ישראל שהוא כלי לאהבת ה'. וכל זה אף כשאינה קשורה עם מצוה.

ב' קצוות הפכיות – אבר גם, וכלתי גבולי

ברגל יש שני ענינים הפכיים. א' ע"י הרגל הוא הליכה בלי גבול וזהו ענין מהלך. וברוחניות שעל ידי הרגל מתקשרים עם מקור החיים. ב' רגל הוא אבר היותר פשוט והיותר גס. אך היא הנותנת ד"אחור וקדם צרתני". שעל ידי עבודת הנביא ד"אחור למעשה בראשית" מתקשרים עם מקור החיים. המשל הוא מליווער שמגביה הבנין. כשצריכים להגביה הבנין צריכים להגביהו מתחתיתו. וכדי להגביה הבנין צריכים לזה כח עליון יותר.

והנה כשם שהוא באיברי הגוף כך הוא משתקף בכחות הנפש והוא בחי' האמונה. כח האמונה הוא כח בלי גבולי שהרי האמונה הוא על דבר שאינו מבין ואינו מרגיש ובמילא אין הגבלות בזה.

וזהו ענין ההילוך בלי גבול שברגל, שע"י האמונה דוקא מתקשרים עם דבר שאינו מוגבל כלל⁴.

מכל פסיעה נברא מלאך

המנוג טוב שהולכים לתהלוכה לשמח יהודים בשמחה של מצוה ובשמחת יו"ט, לא יחשבו שהעיקר הוא המקום שהלכו משם והמקום שיגיעו לשם אבל הדרך בינתיים הוא רק בהכרח, והיינו שנצרך לזה כדי להגיע ממקום למקום.

על זה אומרים שמכל פסיעה ופסיעה נברא מלאך, ומבררים כידורים של הדרך ויכול להיות שמקום זה מתכה מששת ימי בראשית, שיהודי יעבור דרכו לדבר מצוה ויעשה רצון השם⁵.

הליכה ברגל בשלוש רגליים

בהנשמה עצמה יש הבחינה של רגל בנשמה ומה שלמטה הימנה, העקב שבנשמה. וזה שיך במיוחד להזמן דעקבתא דמשיחא, וכמו שמפרש"י עקב ותשמעון, המצוות שאדם דש בעקביו.

ולכן שמו רבותינו נשיאנו הדגשה מיוחדת על עניני רגל שבנשמה ועד לרגל כפשוטו, ענינים שעושים ברגל.

וזהו גם המנוג טוב שהולכים בכל השלש רגלים – שענינם ע"י הליכה ברגל דוקא – ולכן ההליכה שמי שאינו יוכל לעלות ברגליו הוא פטור מעלי' לרגל⁶.

אלו שהלכו בתהלוכה ופעלו שמחה אצל הזולת ועד הזולת ועד שרקדו כפשוטו, יתקיים אצל ההולכים שלימוד התורה שלהם יהי באופן מופלג למעלה מכל ענינים ארציים שהיו זהו ענין הריקוד הגבוה הרגלים מהארץ, וכן יהי קיום המצוות שלהם באופן כזה.

(בראשית-ב תשל"ד ס"ב)

ההליכה למרחקים, הרי זה יגיעת הנפש ויגיעת הבשר. יגיעת הבשר כפשוטו שהולך למקום רחוק. יגיעת הנפש הוא מה שלפי שעשה חסר אצלו דברי תורה ודברי התעוררות שאומרים זה עתה (בעת ההתעוררות דליל שמחת תורה - המעתיק), ואף על פי כן עושה זה כדי לשמח ולהשפיע שמחה לכמה וכמה מבני ישראל.

(ליל שמחת תשל"ח ס"ה)

ב
הג הפסח, והתהלוכה

במיוחד כשהשמחה הוא בשביעי של פסח, זמן השירה, וכתיב אז ישיר ולא שר, רמז על שירה דלעתי, שאז יהי אמיתית השמחה.

(אחרון של פסח תשל"ז ס"ז)

והדרך בנעלים שנאמר גבי בקיעת הנזר דלעתי, קשור ג"כ עם ענין עלי לרגל וכמ"ש מה יפו פעמיו בת נדיב. עלי לרגל וקריעת ים סוף קשורות המד. כי כמו שענין קריעת ים סוף הוא גילוי ההעלם של אלקות, כך גם בעלי לרגל, בבואם למקדש, הרי ראו אלקות בגלוי.

כמו שע"י עלי לרגל שהיא מצוה שברגלים, יזכו להגילוי של הדרך בנעלים. וכן הוא בכל מצוה שעושים ברגלים וכמו רץ לדבר מצוה יזכו לאותו הגילוי. וכפרט כאשר משתתפים בתהלוכה שיש בה טרחה יתירה ומהלך גדול.

(אחרון של פסח תשי"ח ס"ד)

רגל ונעל הם ענינים השייכים ליציאת מצרים וכן עם גאולה האמיתית והשלמה. ביציאת מצרים הי' נעליכם ברגליכם. בגאולה האמיתית נאמר בנזר יעברו ברגל... והדרך בנעלים.

ענינו של רגל הוא מה שמולך האדם ממקומו-הוא, למקום אחר שלמטה מהאדם, שהרי רגל ענינה ספירת המלכות, שעל ידה היא המושכה לעולם שלמות הימנו, והאדם הולך לשם לפעול שם ענין של שלימות.

כדי שהאדם יוכל לפעול שם ענין השלימות ושלא יהי תנועה והשפעה הפכית על האדם מהמקום שהולך לשם, על זה צריך לענינו דנעל שחופה את הרגל ומגין עליו שלא יזקק חס ושלום.

על אחת כמה וכמה כשהשמחה קשורה עם מצוה והרי נמצא שאז יש גם שמחת הנשמה במועדים לשמחה.

ג
נינון שמח ואמירת להי"ם

אלו שהלכו יאמרו להי"ם, ואין שמחה אלא ביין, וישירו א שטרעמדניקן ניגון וזה ירעיש העבודה כללית דזמן הגלות.

מועדים לשמחה

ביאור הקשר הפנימי בין המועדים לתהלוכה

א
שמחת תורה

התהלוכה בשמיני-עשרת-שמחת-תורה מיוחדת בזה, לכל לראש שהוא בחדש תשרי, הראשי תיבות שלה הוא אותיות "דשית", והיינו התחלת השנה וממנה נמשך על כל השנה כולה. ובפרטיות יותר - מטרת התהלוכה הוא לשמח יהודים בשמחת ההקפות. ועל שמחת ההקפות כותב אה"צ בסידורו: "גם כי עשה כן (ריקודים עם הספר תורה) בבית הכנסת שלו, אם הולך לבית הכנסת אחר שלא גמרו ידון וישמח גם כן עמהם. וכן כליל שמחת תורה...".

(יום שמחת תורה תשל"ז ס"ו)

הג הסוכות נקרא בשם זמן שמחתנו. שלימות ענין השמחה מתבטא כשזה ניכר גם בהרגלים. וזהו ענין הריקודים בהקפות בשמחת תורה.

(ב' דחג השבועות תשל"ג ס"ב)

בנוסף על הידוע שעל ידי מעשה הצדקה "נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה", הנה מנינון שהם עוררו שמחה אצל יהודיים במילא יהי גם אצלם שמחה פורץ גדר. ומכיון שהשמחה היא שמחת התורה, ולכן במילא יהי גם אצלם שמחה פורץ גדר בענין התורה.

(ליל שמחת תשכ"ג ס"ג)

הג השבועות
 איתא במדרש שהלך הקב"ה ת"ק שנה לקנות לו שם, וקאי על מ"ת, שהתורה היא שמונתו של הקב"ה.

** ומכיון שהאתערותא דלחא צ"ל מעין האתערותא דלעילא, גם ההכנה למתן תורה מצד המטה ענינה בהליכה ועד - הליכה כפשוטה.
 וע"כ מובן שה"תהלוכה" (מה שהולכים בהג' רגלים להבתי נסיות לשמח יהודיים בשמחת יו"ט וכו') שייכת במיוחד לחג השבועות.

(לקו"ש ת"ח ע' 252)

מבואר בתר"ב א" שהסנהדרין ה' חוגרים עצמם בשלשלאות של ברזל והולכים בכל תפוצות ישראל כדי ללמד לישראל את המעשה אשר יעשון. וכן מציעו בהנוגע למתן תורה שהקב"ה ירד למטה. . . והוא לימוד בשביל ישראל צדיקים דומים לבוראם, ועמך כולם צדיקים, שלא לחכות עד שיביאו אליהם כ"א ללכת מוקצה העולם ועד קצה השני ללמד תורה ליהודי.

(ב' דחג השבועות תשכ"א ס"ב)

מה שכ"ק מו"ח אדמו"ר התקין שכל זה"ש זמן מתן תורתנו - בנוסף על שאר היו"ט - ילכו לבתי נסיות להוסיף או לעורר השמחה של כו"כ מישראל, שהרי קבלת התורה צ"ל בשמחה.

(ב' דחג השבועות תשכ"ד ס"ד)

כדי לקבל תורה צ"ל בבחינת עבודת, וכמו שאומרים בבריך שמו' בפתחת הארון, אנא עבדא דקוב"ה, במילא מוכן שזה קשור עם ענין הרגל, שענינו - בעבודה רוחנית - הוא קב"ע. וזה קשור עם המנהג טוב ללכת ביו"ט לבתי נסיות ולבתי מדרשות לשמח יהודים בשמחת החג, ובאופן דרץ לדבר מצוה, וכמו שמפרש"י וישא יעקב את רגליו, שהוא הגביה הרגלים למעלה מראש, והיינו שבהרגלים יש ענין התענוג שלמעלה מהבנה והשגה, וזה נמשך ברגל דוקא.

וזה קשור גם עם מה שאמר דוד המלך - שהילולא שלו הוא בחג השבועות - תמך אשורי במעלותיך בל נמוטו פעמי". מלת "אשורי" ומלת "פעמי" מתייחסים להרגלים במילא מבקשים מהקב"ה שהוא יתמוך ה"אשורי" שילכו ב"מעגלותיך", בדרך התורה המצוה. ומשתמש כאן במלת "אשורי" דוקא, שכולל גם הפירוש של תענוג, מלשון כי אשורני בנות, והיינו מה שהתענוג (כח העליין ביותר בפנש) יורד ונמשך גם ברגל.

(ב' דחג השבועות תשכ"ט ס"ג)

וענין זה קשור עם שביעי של פסח, שקרי"ס פעלה עלי' בכל ישראל. וכראיאת בתרגום שאו באו דתן ואבירם.

(אחרון של פסח תשכ"א ס"ו)

לענין נאמר והדריך בנעלים. ומבואר בחסידות שהטעם לצורך הנעלים הוא כדי שהארץ יוכל לקבל הגילוי של היהודי הדרך עלי'. ולכן צריכים לענין הלוש. וכל זה מראה על גדלות היהודי.

מכיון שהשרכר דלעתי לבוא תלוי במעשינו ועבודתנו במושך זמן הגלות ולכן כדי להגיע שגם ברגל יהי' הגילוי שלא בעורך לאופן הרגל הוא על ידי העבודה דמצות התלויות ברגל.

ולכן ישנו חביבות מיוחדת בכל יום טוב, שנקרא בשם "רגל" על אחת כמה וכמה פסח שענינו מדלג, שבא על ידי הרגל ועל ידו - מוליך את הראש למקום חפצו, ולכן יש גם חביבות מיוחדת לעבודה שקשורה עם רגל, על

אחת כמה וכמה כשעבודה זו מעייפת אותו בהלכו למרחקים. וזה קשור כמה שבימי המועדים, ובפרט שביעי של פסח ואחרון של פסח, הולכים לשמח יהודים שאו יש בחינה כזו שהארץ (אדמה) מבקשת שילבשו נעל כדי שגם היא תוכל לקבל גילוי אור הקדושה.

(אחרון של פסח תשכ"ט ס"ד)

מכיון שחג הפסח הוא ראש לרגלים, במילא מוכן שנקראת ראש כיון שהוא בבחינת ראש ומשפיע לכל הרגלים בשנה. ומה מוכן גם שבהליכה בתהלוכה בחג הפסח, הנה מוסיף זה גם בהליכה דכל השנה, וכן בשאר המועדים.

(אחרון של פסח תשל"ב ס"ח)

אמרות קודש

פתגמים וביטויים מיוחדים על המשתתפים בתהלוכה

להלן לקט פתגמי קודש מיוחדים משיחות כ"ק אדמו"ר, בהם מתבטא הרבי בביטויים נפלאים על המשתתפים בתהלוכה, גודל זכותם, והתכונות הגדולה שנודעה להם על התמסרותם למילוי רצונו.

א הנני מקנא כאלו שהלכו...

צעירי אגודת תכ"ז, ערכו בפעם הראשונה מסירת נפש והלכו אתמול בתהלוכה. יאמרו כולם לחיים. (אחור שאמרו כולם לחיים, אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:) אני לא הלכתי רק אני מקנא אותם שהלכו, ועל חשבון זה, אומר גם אני לחיים!"

ב לא הלכתי, אבל היה לי תאוה
אני לא הלכתי רק ה' לי תאוה ללכת ולכן על חשבון זה אומר לחיים!"

ג הרכים פועלים פעולתם
אף שאינא בזהר ווי דמליל על אודנין דלא שמעין, אעפ"כ יש המצוה לדבר. ונוסף לזה יש ההבטחה שסוכ"ס יפעלו הדברים. ובפרט עתה הנה זה עומד אחר כתלינו, משיח כבר רוצה לבוא, אלא שמתעכב מפני העבודה והפצת המעיינות חוצה, ולכן משיח בעצמו עוזר ומסייע להעבודה והפצת המעיינות חוצה ושדברי הנואמים יפעלו פעולתם, אלא שלפעמים רואים ההצלחה על אתר ולפעמים למחר ולפעמים למחר לאחר זמן, אבל בטח שפועלים!"

ד הליכה למקום רחוק
לבד מה שצריך להיות ענין השמחה, צריכה להיות גם הליכה ברגלים ולא כאלו שהולכים רק רחוב אחת ואחר כך טוען שהוא יוכל ללמוד בזמן זה או אף לדבר

בהפטורה דחג השבועות מובאר ע"ז המרכבה העליונה שראה הנביא יחזקאל. וישנו ענין מסויים שנשנה איזה פעמים. והוא מ"ש ש"ורגליהם..". ה' באופן כזה ש"לא יסבו בלכתן". והיינו שאין צריך לנסות לאיזה צד שיהי'.

וזה מורה על ענין הביטול שבמרכבה, שאין כאן התחשבות עם מציאות בלעדיית כי אם לאיפה שצריכים ללכת, שם במילא הולך - הוא. ועד"ז מובן בענין ההליכה בהתהלוכה שווה באופן ש"לא יסבו בלכתן" והיינו ללא התחשבות במציאותו - הוא כי אם בבחינת "מרכבה" וביטול לרצון העליון.

(ב' דחג השבועות תשל"ג ס"ב)

מחיל אל חיל
תבוא עליהם ברכה ואצלם מולם יתקיים ענין הליכה באופן דילנו מחיל אל חיל עלי' שלא בערך מודגא הקודמת וברכה שבאין ערוך שיהיו מהלכים כל השנה בעלי' מחיל אל חיל¹⁹.

אשרי חלקם בזה ובכא²⁰.

אשרי חלקם וגדול זכותם²¹.

לא להשתפח...
מכין שזה מנהג טוב, ובפרט שנעשה שנים רבות, ובפרט שמדובר בענין הנוגע לרבים, הרי בוודאי שכלם ישתפחו בו, ובוודאי ששום אדם לא יפטר עצמו מזה.

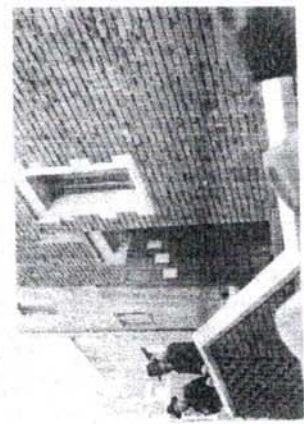
אם ה' זה דבר הנוגע לעצמו ה' יכול להתחרט, אבל מכין שמדובר בדבר שיחسر לרבים, הרי וועט ער טראכטן און איבער טראכטן און ווידער אמאל טראכטן (יחשוב על זה וכן יחשוב עוד הפעם, וישלש עוד לחשוב בזה) אם להתחרט, ויהי' חסר לרבים ובענין הנאמר ברבים. ולא שיעשה זה מחמת גזירה שמורת' אלא מתוך שמחה, ובאופן של שירה²².

נשמי ברכה
ע"י הליכה לשמח יחודים ובפרט הליכה ברגל ובפרט כפי שנמסר ה' זה ביחד עם גשמי ברכה וא"כ יש בזה גם מה שגם גשמי ברכה הצטרפו אתם ללכת לרקוד²³.

אלו שלא הלכו
הפצת המעיינות חוצה
ענין של תהלוכה הרי הוא בכלל פעולת הפצת המעיינות חוצה שהסדר בזה הוא לא לחכות עד שיבואו אלו שבכלל חוצה להמעיינות כ"א יפוצו מעיינותין חוצה, ללכת לחוץ

דברים בטלים אבל לא ללכת למקום רחוק כל כך, כיון שמחסך על בריאות גופו ואינו לפי כבודו.

הנה באמת הענין אינו כך, שהרי זהו רצון של רבותינו נשיאנו ואדרבה ככל שהולך למרחוק יותר, הנה זהו כבודו האמיתי וכמו שאמר דוד למיכל בת שאול וכי' ומכין שנוגע הליכה ברגלים דוקא הנה ע"ז ממשככים גילוי דוהרדיך בנעלים, וככל שהרדיך רחוקה יותר, מקבל עוד יותר שבר הליכה¹⁵.

שליחת החישוב שה' יכול לישוב וללמוד
איך מקום לחשוב שבזמן זה ה' יכול לישוב וללמוד, כיון שזוהי הוראה מהרבי נשיא הדור הרי מובן שנמצות היום הוא בהליכה¹⁵.

למה אינכם הולכים לתהלוכה?
פעם שכנ"ק אדמו"ר חזר לחדרו הק' מליווי אנ"ש שיצאו לתהלוכה, פגש את א' מזקני החסידים שה' נוכח א': בבית הכנסת. וניגש כ"ק אדמו"ר אליו ושאלהו: "למה אינכם הולכים להתהלוכה?..."¹⁵

זכ"י לפנימיות התורה
אלו שקיבלו לחלקם ולרשותם לקיים ההליכה בפועל, הנה ע"י שמחה של מצוה זוכים לפנימי' התורה. ושיקויים אצלם - כמו שאומרים במצות ביכורים - "תשנה לשנה הבאה", שיזנו עוד לזה ובהוספה¹⁶.

בנוגע לתהלוכה... זהו שליחות שלי!
הנני מבקש להודיע שאילו שאינם שומרים על התקנות בנוגע למשקה, אינם השלוחים שלי, והנני מבקשם שלא להשתתף בתהלוכה... וכל אלו שיקבלו על עצמם מכאן ולהבא בהנכר לעיל - הנה אדרבה, בקשתי שישתתפו בהשלחות, ויהי רצון שיהיה בהצלחה רבה¹⁷.

יח

הכנה לנאוה העתידה

ביעודי הנבואה על גאולה העתידה נאמר והיתה מסלה וגו' והדרך בנעלים וגו' ולאורה מהו"ע והדרך בנעלים? מהו הנפקא מינה אם ילכו בנעלים או באופן אחר, העיקר הוא שילכו במסלה?

והביאור בזה הוא שגילוי דלעתיד יחזור עד דרגת הנעלים. ומכיון שכל הגילויים דלעתיד לבוא תלויים במעשינו ועבודתינו דעתה, ולכן גם עתה צ"ל עבודה בלבדשי הרגל דוקא, דכלית ענין הרגל הוא מעשה, ועיקר כח המעשה הוא ברגל דוקא.

וזהו גם מה שנתקן ביו"ט בכלל ובפסח ראשון לרגלים בפרט, לשמח יהודים הן בהנוגע לרחיניות שאומרים דברי אלקים חיים והן בהנוגע לשמחה בגשמי, ונוסף לענין השמחה גם ענין הליכה ברגלים²⁴.

מקורות

- (1) ס' המלך במסבי ח"א ע' שכא.
- (2) אחש"פ תשי"ח סס"ז. וראה גם שיחת: ב' דהר"ש תשל"ג.
- (3) ס"ח. ב' דהר"ש תשל"ה ס"ד.
- (4) ב' דהר"ש תשי"ח סל"ג. אחש"פ תשכ"ה סל"ב.
- (5) אחרון של פסח תשי"ט ס"ז.
- (6) ב' דהר"ש תשי"ז ס"ב.
- (7) אחש"פ תשי"ז ס"ג. וראה שיחת ב' דהר"ש תשל"ד סס"ד.
- (8) ש"פ בראשית | והתעודת-ב | תשל"ז ס"ב.
- (9) אחש"פ תשכ"ז ס"א.
- (10) אחרון של פסח תשי"ז סס"ז.
- (11) משיחת אחש"פ תשל"ז סס"א.
- (12) ב' דהג השבעות תשס"ז ס"ב.
- (13) אחרון של פסח תשי"ז סס"ז.
- (14) ב' דהג השבעות תשכ"א ס"ב.
- (15) ב' דהג השבעות תשכ"ז ס"ד.
- (16) ב' דהג השבעות תשכ"ז סס"ז.
- (17) ב' דהג השבעות תשכ"ז ס"ד.
- (18) ב' דהג השבעות תשכ"ז ס"ד.
- (19) בראשית-ב תשל"א ס"ד.
- (20) אחרון של פסח ס"ז. ב' דהג השבעות ס"ד ושתת תשל"ה.
- (21) שבעי של פסח תשל"ב ס"ב.
- (22) אחרון של פסח תשל"ג סס"ז.
- (23) ב' דהג השבעות תשל"ג סס"א.
- (24) משיחת ב' דהג השבעות תשי"ז ס"ז.
- (25) אחרון של פסח תשל"ב ס"ז.
- (26) אחרון של פסח תשל"ה ס"ד.
- (27) אחרון של פסח תשל"ז ס"ד. וראה גם שיחת אחש"פ תשכ"ב סס"א.
- (28) אחרון של פסח תשכ"ג ס"ד.

ולהפיץ שם את המענינות. ודרך זו הותמלה מאהרן הכהן שהי' אוהב שלום ורוך שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה²⁴.

טו

ריחוק מקום נשמי

בעת שהולכים לבתי כנסיות שהם בריחוק מקום גשמי וכן לאלו שהם בריחוק מקום רוחני, ומביאים שם עינים הצריכים לחיזוק והוספה שמחה וריקוד או עידוד בצירוף אור וחיות, הנה מביאים בזה גם ה"מעין".

ועי"ז נתוסף חיות אצל מתפללי בית הכנסת. ואינו נוגע הכמות שהי' המעין מטרה בכל שהוא. העיקר הוא שיהי' חדרו עם החיות מהמעין, שמקורו הוא מקור מים חיים. וסר"ט משפיע המעין "להדיח" את השומע שהי' בבוזת מקבל ועי"ז יתאחדו שני המעיינות (של שני יהודים אלו) וייעשו למעין אחד²⁵.

טז

פנים הרשות

במדבר הלכו דרך ארוכה והוא לברר ניצוץ קדושה שנמצאים בדרך. תפ"ז מובן שגם כשנמצאים לאחר מ"ת והעבודה גדולה ישראל בכל הדורות, יש אריכות ענין הגלות לקבץ ניצוצות הקדושה ואו הי' הגאולה. ולכן צ"ל הליכה ממקום למקום.

וזהו גם מה שצ"ק מו"ח אדמו"ר התקין ללכת למקומות שונות, אף שהם יראים ושלמים אלא שחסר להם תורת הבעש"ט או ביאור של חכ"ד בתורת הבעש"ט, עאכ"ז בעיני רגש כמו אהבת ה' ושמחה גלוי, שזה נפעל עי"ז פנים חדשות דוקא, שנגיע ממקום אחר²⁶.

יז

סיום הגלות והקמת השכינה

העבודה בענין הרגלים שייך במיוחד לדורנו זה, כיון שבגלות האחרון פועלים הענין ד"מטין רגלין ברגלין", כיון שהשכינה נפלה למטה בגלות, ולכן העבודה או להתעסק בעניני מעשה (שהיא תחתון במדרגה) כדי להרים השכינה. וכן משתקף זה באברי גוף האדם. במצוות התלויות ברגל שבאדם.

ובמילא מובן שהליכה למקום רחוק לשמח יהודים בשמחת מועדים מועדים לשמחה הנה פועלת זה מטין רגלין ברגלין שע"ז מקימים השכינה מנפילתה, ועי"ז מגביהים כל סדר השתלשלות וי"ז לביאת המשיח שעליו נאמר ועמדו רגליו על הר הזיתים, שמדגישים ענין הרגלים כיון שביאת המשיח תלוי בעבודת הרגל, בזמן של מטין ברגלין ברגלין²⁷.